

EXPERT AUDYT

BIEGLI REWIDENCI

**OPINIA NIEZALEŻNEGO
BIEGŁEGO REWIDENTA
dotycząca sprawozdania finansowego**

**Spółdzielczego Banku Rozwoju
w
Szepietowie**

na dzień 31.12.2016 r.

Maj 2017 r.

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

**Dla Zebrania Przedstawicieli i Rady Nadzorczej
Spółdzielczego Banku Rozwoju**

Sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Spółdzielczego Banku Rozwoju z siedzibą w Szepietowie przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3, na które składa się:

1. wprowadzenie do sprawozdania finansowego;
2. bilans sporządzony na dzień 31.12.2016 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą **893 756 627,11 zł**,
3. współczynnik wypłacalności **13,69 %**,
4. zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania warunkowe udzielone **88 647 399,70 zł** i otrzymane **11 000 000,00 zł** oraz pozostałe w wysokości **326 853 890,69 zł**,
5. rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku wykazujący zysk netto **145 857,58 zł**,
6. zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku wykazujące zmniejszenie kapitału własnego o **308 209,26 zł**,
7. rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych o **68 194 230,03 zł**,
8. dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność kierownika jednostki i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie finansowe

Kierownik jednostki jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o rachunkowości”, wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Kierownik jednostki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm. Standardy te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez jednostkę sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej jednostki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez kierownika jednostki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z zastrzeżeniem.

Uzasadnienie opinii z zastrzeżeniem

Bank nie utworzył wymaganych na dzień bilansowy rezerw celowych w kwocie 3 035,00 tys. zł na należności zagrożone, nie dokonując klasyfikacji należności kredytowych do właściwej kategorii ryzyka.

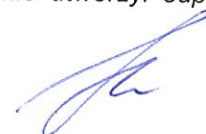
Bank nie dokonał odpisów aktualizujących w kwocie 590 tys. zł na należności obciążone ryzykiem nieściągalności z tytułu sprzedanych wierzytelności z odroczonym terminem płatności.

W związku z powyższym wynik netto oraz kapitały własne powinny być obniżone o kwotę 3 625,00 tys. zł. Obniżeniu uległby również współczynnik wypłacalności do poziomu 13,13%.

Jednocześnie nadmieniamy, iż Bank dokonał reklasyfikacji należności kredytowych, o których mowa powyżej do właściwej kategorii ryzyka w roku 2017, dotwarzając w księgach roku 2017 brakujące rezerwy celowe.

Ponadto, inne należności kredytowe, poza wymienionymi powyżej, w kwocie 30 542,00 tys. zł wymagające naszym zdaniem reklasyfikacji do wyższej kategorii ryzyka, zostały spłacone przez kredytobiorców w 2017 r. do dnia zakończenia badania.

Do dnia wydania opinii, została również spłacona należność w kwocie 6 000,00 tys. zł z tytułu sprzedanych wierzytelności z odroczonym terminem płatności, na którą Bank nie utworzył odpisu aktualizującego na dzień bilansowy.

Opinia z zastrzeżeniem

Naszym zdaniem, z wyjątkiem skutku sprawy opisanej w „Uzasadnieniu opinii z zastrzeżeniem”, załączone sprawozdanie finansowe:

- przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31.12.2016 r. oraz jej wynik finansowy za rok obrotowy od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r., zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki.

Nie zgłaszając innych niż powyżej zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności sporządzonego sprawozdania finansowego stwierdzamy, że kontynuacja działalności Banku nie jest zagrożona pod warunkiem realizacji korekty Planu poprawy jakości portfela kredytowego na lata 2017-2021 po uprzedniej akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego.

Nadmieniamy, iż do dnia zakończenia badania korekta Planu poprawy jakości portfela kredytowego nie została zaakceptowana przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W I kwartale 2017 roku w Banku przeprowadzona została przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego inspekcja problemowa w zakresie oceny jakości aktywów i zarządzania ryzykiem kredytowym wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

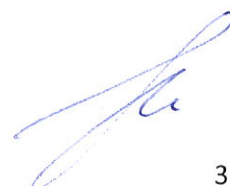
Do dnia wydania opinii Bank nie otrzymał zaleceń poinspekcyjnych.

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny kierownik jednostki. Ponadto kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej jednostki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem było, w związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, zapoznanie się z treścią sprawozdania z działalności i wskazanie czy informacje w nim zawarte uwzględniają postanowienia art. 49 ustawy o rachunkowości i czy są one zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia.

Ponadto zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 128, z późn. zm.), zwanej dalej „prawem bankowym”, naszym obowiązkiem było zbadanie informacji finansowych, o których mowa w art. 111 a ust 1 i 2 prawa bankowego, zawartych w sprawozdaniu z działalności Banku. Badanie to przeprowadziliśmy zgodnie z zakresem opisanym w paragrafie „Odpowiedzialność biegłego rewidenta” powyżej.

Naszym zdaniem informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ustawy o rachunkowości i są zgodne z informacjami zawartymi w załączonym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, w świetle wiedzy o jednostce i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy istotnych zniekształceń w sprawozdaniu z działalności, a informacje finansowe zawarte w sprawozdaniu z działalności Banku zostały sporządzone zgodnie z wymogami art. 111a ust.1 i 2 prawa bankowego.

Irena Kantorska

**Kluczowy biegły rewident, nr 9867
przeprowadzający badanie w imieniu
Expert Audyt Sp. z o. o.**

Warszawa, dnia 31 maja 2017 r.

**Expert Audyt Sp. z o. o.
ul. Bukowińska 22 lok. 47
02-703 Warszawa**

**Podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych nr 3867**

**EXPERT AUDYT Sp. z o.o.
ul. Bukowińska 22/47
02-703 Warszawa
NIP: 521-36-53-817**

Raport uzupełniający opinię
z badania sprawozdania finansowego

**Spółdzielczego Banku Rozwoju
w
Szepietowie**

za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.

SPIS TREŚCI :	STRONA:
A. CZĘŚĆ OGÓLNA	2
B. ANALIZA SYTUACJI BANKU	4
1. Skrócony bilans banku	4
2. Rachunek zysków i strat	4
3. Węzłowe wskaźniki działalności banku	5
C. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA	6
1. Prawdliwość i rzetelność ksiąg rachunkowych, inwentaryzacja, system kontroli wewnętrznej	6
2. Charakterystyka wybranych aktywów bilansu	7
2.1. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	7
2.2. Należności od sektora finansowego	7
2.3. Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	7
2.4. Dłużne papiery wartościowe	7
2.5. Udziały lub akcje w jednostkach	7
2.6. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	7
2.7. Rzeczowe aktywa trwałe	8
2.8. Inne aktywa	8
2.9. Rozliczenia międzyokresowe	8
3. Charakterystyka wybranych pasywów bilansu	8
3.1. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	8
3.2. Fundusze specjalne i inne zobowiązania	11
3.3. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	8
3.4. Rezerwy	8
3.5. Zobowiązania podporządkowane	8
3.6. Kapitały własne	9
3.7. Zysk (strata) netto	9
3.8. Ocena ogólna bilansu	9
4. Prawdliwość ustalenia współczynników kapitałowych	9
5. Pozycje pozabilansowe	9
6. Rachunek zysków i strat	10
7. Podatek dochodowy	10
8. Prawdliwość rachunku przepływów pieniężnych	10
9. Zestawienie zmian w kapitale własnym	10
10. Kompletność i prawidłowość danych w informacji dodatkowej	10
11. Sprawozdanie Zarządu z działalności banku	10
D. BADANIE ZAGADNIEŃ SZCZEGÓLNYCH	10
1. Istotne zdarzenia po dacie bilansu	10
2. Zjawiska i zdarzenia wskazujące na naruszenie prawa	11
E. UWAGI KOŃCOWE	11

A. CZĘŚĆ OGÓLNA

I. Dane identyfikujące badany Bank

1. Nazwa Banku

Spółdzielczy Bank Rozwoju

2. Siedziba Banku

18-210 Szepietowo, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3

3. Podstawa prawna działalności Banku

Spółdzielczy Bank Rozwoju został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy w dniu 30.04.2002 roku pod numerem 0000108786.

Ostatniego wpisu do rejestru dokonano w dniu 25.11.2016 r.

Spółdzielczy Bank Rozwoju działa w oparciu o Statut uchwalony przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 19.06.2005 r. Ostatnia zmiana wpisana do KRS - 25.11.2016 r.

Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości i jest członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony Banku BPS S.A.

4. Bank działa w interesie swoich członków prowadząc działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

Przedmiot działania Banku - oprócz bankowej działalności podstawowej sklasyfikowanej według Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD - (64.19.Z) obejmuje czynności:

- 1/ przyjmowanie wkładów pieniężnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2/ prowadzenie innych rachunków bankowych,
- 3/ udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- 4/ udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
- 5/ przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 6/ operacje czekowe i wekslowe,
- 7/ wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 8/ nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 9/ przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych.
- 10/ udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- 11/ pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.
Przekazy pieniężne dokonywane są za pośrednictwem Banku Zrzeszającego.
- 12/ prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych.

5. Bankowi nadano numery identyfikacyjne :

- w systemie REGON

000494479

- w systemie NIP

7220002565

6. Bank na koniec okresu badanego był reprezentowany przez Zarząd w osobach:

- Krzysztof Radziszewski

Prezes Zarządu

- Jolanta Zawadzka

Wiceprezes Zarządu

- Dariusz Gąsior

Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu został wpisany do w/w rejestru sądowego.

Skład Zarządu i Rady Nadzorczej w badanym okresie nie zmienił się.

Funkcję Głównego Księgowego Banku pełni Teresa Agnieszka Zalewska.

7. W związku z wejściem w życie w 2014 roku zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 r. przepisy Rozporządzenia, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Wysokość funduszy własnych Banku obliczona na dzień 31.12.2016 r. wynosi:

73 596 847,79 zł

- co stanowi równowartość w EURO

16 635,82 tys. €

Poziom funduszy własnych spełnia wymogi kapitałowe określone w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) oraz art. 128 ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

Fundusze własne wg ewidencji księgowej na 31.12.2016 r.:

52 223 861,35 zł

Kapitał Tier I:

55 694 998,98 zł

Kapitał Tier II:

17 901 848,83 zł

8. Liczba zatrudnionych na 31.12.2016 r. wynosiła 153 osoby.

9. Informacja o sprawozdaniu finansowym za rok poprzedzający rok badany

Ciągłość bilansowa:

- podstawą otwarcia ksiąg rachunkowych za badany rok było sprawozdanie finansowe jednostki za rok 2015;
- zweryfikowane przez kluczowego biegłego rewidenta Lecha Nikołajuka nr 5749, w imieniu Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie, podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych nr 1459, otrzymało opinię bez zastrzeżeń.
- zatwierdzone przez Zebranie Przedstawicieli Banku w dniu 20.06.2016 r.

Nadwyżkę bilansową do podziału w kwocie: 7 240 021,80 zł

uchwałą Zebrania Przedstawicieli nr 10/2016 z dnia 20.06.2016 r. przeznaczono na:

fundusz zasobowy w kwocie: 7 240 021,80 zł

Zweryfikowane sprawozdanie finansowe za rok 2015 zostało zatwierdzone Uchwałą nr 6/2016 Zebrania Przedstawicieli Banku w dniu 20.06.2016 r., a ponadto złożone zostało do:

- Sądu Rejonowego w Białymstoku 01.07.2016 r.
- Podlaskiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku 30.06.2016 r.
- Komisji Nadzoru Finansowego 28.06.2016 r.

10. Dane identyfikujące podmiot uprawniony

Podstawa prawna badania:

- Badanie sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2016 r. przeprowadzono zgodnie z umową zawartą w dniu 10.11.2016 r. pomiędzy Spółdzielczym Bankiem Rozwoju jako zleceniodawcą, a Expert Audyt Sp. z o.o., podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, wpisanym na listę KIBR pod numerem 3867 jako zleceniobiorcą.
- Wyboru Expert Audyt Sp. z o.o. w Warszawie jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego dokonała Rada Nadzorcza Spółdzielczego Banku Rozwoju uchwałą nr 26/2016 z dnia 10.10.2016 r.
- W imieniu podmiotu uprawnionego badanie sprawozdania finansowego Banku za 2016 rok przeprowadził kluczowy biegły rewident Irena Kantorska nr 9867.
Badanie w siedzibie Banku przeprowadzono w dniach od 15.05.2017 r. do 31.05.2017 r.
- Kluczowy biegły rewident oraz Expert Audyt Sp. z o.o. oświadczają, że spełniają wymogi o bezstronności i niezależności od badanej jednostki, określone w art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. 2015 r. poz. 1011, z późn. zm.).

11. Zakres prac i odpowiedzialności

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadzono w oparciu o:

- przepisy rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1047);
- krajowe standardy rewizji finansowej, wydane przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce, w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych, sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego oraz sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi.

Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii i sporządzenie raportu, odnośnie tego sprawozdania finansowego oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Nie stanowiło przedmiotu badania wykrycie i wyjaśnienie zdarzeń podlegających ściganiu np. nadużyć, braków oraz innych nieprawidłowości jakie mogły wystąpić poza systemem rachunkowości.

12. Informacje na temat ograniczenia zakresu badania

Nie nastąpiły ograniczenia zakresu badania. Zarząd Banku udostępnił żądane w czasie badania dane, informacje, wyjaśnienia i oświadczenia niezbędne do formalno-prawnej i merytorycznej oceny rocznego sprawozdania finansowego.

Zarząd Banku przedłożył także badającym oświadczenie o kompletnym ujęciu danych w księgach rachunkowych oraz informację o istotnych zdarzeniach, które nastąpiły po dacie sporządzenia bilansu do dnia złożenia oświadczenia.

B. ANALIZA SYTUACJI MAJĄTKOWEJ, FINANSOWEJ I WYNIKU FINANSOWEGO

Prezentację kluczowych wielkości bezwzględnych i wskaźników charakteryzujących sytuację majątkowo-finansową w badanym roku oraz wynik finansowy w porównaniu do lat poprzednich obrazują poniższe wskaźniki:

I. SKRÓCONY BILANS BANKU (w tys. zł)

Lp.	T R E Ś Ć	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		31.12.2016 r.		Dynamika %	
		Kwota	Struktura %	Kwota	Struktura %	Kwota	Struktura %	r. 16/r. 14	r. 16/r. 15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.	AKTYWA								
1.	Kasa, operacje z Bankiem Central.	4 716,47	0,64	4 799,92	0,59	5 989,04	0,67	126,98	124,77
2.	Należności od sektora finansowego	114 663,41	15,60	150 570,43	18,66	183 593,32	20,54	160,11	121,93
3.	Należności od sektora niefinansow.	500 807,41	68,15	558 090,90	69,18	570 814,12	63,87	113,98	102,28
4.	Należności od sektora budżetowego	10 196,16	1,39	7 739,71	0,96	1 595,22	0,18	15,65	20,61
5.	Dłużne papiery wartościowe	76 517,07	10,41	56 603,14	7,02	101 242,72	11,33	132,31	178,86
6.	Udziały lub akcje w innych jednostkach	8 130,32	1,11	3 517,52	0,44	6 856,50	0,77	84,33	194,92
7.	Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	12 678,29	1,73	12 988,01	1,61	15 605,73	1,75	123,09	120,15
8.	Wartości niematerialne i prawne	115,94	0,02	90,41	0,01	174,46	0,02	150,47	192,96
9.	Rzeczowe aktywa trwałe	3 405,04	0,46	3 349,65	0,42	3 201,22	0,36	94,01	95,57
10.	Inne aktywa	2 003,98	0,27	7 251,69	0,90	2 956,03	0,33	147,51	40,76
11.	Różnice międzyokresowe	1 625,36	0,22	1 690,12	0,21	1 708,13	0,19	105,09	101,07
12.	Należne wpłaty na kapitał podstaw.	20,37	0,00	20,37	0,00	20,15	0,00	-	-
x	RAZEM AKTYWA	734 879,83	100,00	806 711,86	100,00	893 756,63	100,00	121,62	110,79
II.	PASYWA								
1.	Zobow. wobec sekt.financeowego	65 015,45	8,85	33 332,17	4,13	74 383,33	8,32	114,41	223,16
2.	Zobow.wobec sekt.niefinansowego	518 541,29	70,56	647 321,30	80,24	697 274,15	78,02	134,47	107,72
3.	Zobow.wobec sekt.budżetowego	64 143,36	8,73	34 920,23	4,33	30 283,37	3,39	47,21	86,72
4.	Zobow. z tyt. sprzedanych pap. wartość.	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Zobow. z tyt. dłużnych pap. wartość.	7 178,67	0,98	7 166,70	0,89	7 153,02	0,80	99,64	99,81
6.	Inne zobow. z tyt. instrumentów finans.	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Fundusze specjalne i inne zobowiąz.	2 505,63	0,34	1 010,81	0,13	2 201,71	0,25	87,87	217,82
8.	Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	5 339,49	0,73	7 025,25	0,87	6 790,91	0,76	127,18	96,66
9.	Rezerwy	1 407,56	0,19	1 403,10	0,17	1 446,27	0,16	102,75	103,08
10.	Zobowiązania podporządkowane	24 950,00	3,40	22 000,00	2,73	22 000,00	2,46	88,18	100,00
11.	Kapitał (fundusz) udziałowy	4 695,25	0,64	4 695,25	0,58	4 429,00	0,50	94,33	94,33
12.	Kapitał (fundusz) zasobowy	32 375,00	4,41	39 387,51	4,88	46 627,53	5,22	144,02	118,38
13.	Kapitał (fundusz) z aktualizacji	992,80	0,14	486,69	0,06	298,65	0,03	30,08	61,36
14.	Pozostałe kapitały (fund.) rezerwowowe	722,82	0,10	722,82	0,09	722,82	0,08	100,00	100,00
15.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	Zysk (strata) netto	7 012,51	0,95	7 240,02	0,90	145,86	0,02	2,08	2,01
x	RAZEM PASYWA	734 879,83	100,00	806 711,86	100,00	893 756,63	100,00	121,62	110,79

II. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (w tys. zł)

Lp.	T R E Ś Ć	31.12.2014 r.		31.12.2015 r.		31.12.2016 r.		Dynamika %	
		Kwota	Struktura %	Kwota	Struktura %	Kwota	Struktura %	r. 16/r. 14	r. 16/r. 15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Przychody z tytułu odsetek	33 684,31	75,51	34 668,37	72,74	35 908,19	60,08	106,60	103,58
2.	Koszty z tytułu odsetek	15 801,06	43,91	13 371,87	34,30	13 536,32	23,34	85,67	101,23
3.	Wynik z tytułu odsetek	17 883,26	x	21 296,50	x	22 371,87	x	125,10	105,05
4.	Przychody z tytułu prowizji	4 397,55	9,86	4 825,60	10,13	5 155,96	8,63	117,25	106,85
5.	Koszty z tytułu prowizji	333,58	0,93	371,11	0,95	619,85	1,07	185,82	167,03
6.	Wynik z tytułu prowizji	4 063,97	x	4 454,49	x	4 536,11	x	111,62	101,83
7.	Przychody z udziałów lub akcji.pozost. pap.wart.i innych instr.financeowych	9,62	0,02	21,22	0,04	154,08	0,26	1 601,19	726,26
8.	Wynik na operacjach finansowych	374,94	1,04	1 435,11	3,68	4 595,51	7,92	1 225,65	320,22
9.	Wynik z pozycji wymiany	495,95	1,11	742,19	1,56	406,01	0,68	81,87	54,70
10.	Wynik na działalności bankowej	22 827,74	x	27 949,50	x	32 063,58	x	140,46	114,72
11.	Pozostałe przychody operacyjne	536,01	1,20	221,14	0,46	460,47	0,77	85,91	208,22
12.	Pozostałe koszty operacyjne	194,12	0,54	87,05	0,22	373,79	0,64	192,55	429,40
13.	Koszty działania banku	12 613,87	35,05	14 867,47	38,13	14 717,73	25,38	116,68	98,99
14.	Amortyzacja śr.trw. i wart.niem.i prawin.	441,74	1,23	403,17	1,03	437,22	0,75	98,98	108,45
15.	Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	6 600,44	18,34	9 888,31	25,36	24 659,78	42,52	373,61	249,38
16.	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	5 113,47	11,46	5 744,40	12,05	9 438,96	15,79	184,59	164,32
17.	Różnica wartości rezerw	1 486,97	x	4 143,91	x	15 220,82	x	1 023,61	367,31
18.	Wynik na działalności operacyjnej	8 627,05	x	8 669,05	x	1 774,49	x	20,57	20,47
19.	Wynik na operac. nadzwyczajnych	-	x	-	x	-	x	-	-
20.	Wynik finansowy brutto	8 627,05	x	8 669,05	x	1 774,49	x	20,57	20,47
21.	Podatek dochodowy	1 614,54	x	1 429,03	x	1 628,63	x	100,87	113,97
22.	Pozost.obowiązk.zmniejsz.zysku	-	x	-	x	-	x	-	-
24.	Wynik finansowy netto	7 012,51	x	7 240,02	x	145,86	x	2,08	2,01
I.	Razem przychody	44 611,86	100,00	47 658,03	100,00	59 769,87	100,00	133,98	125,41
II.	Razem koszty	35 984,82	100,00	38 988,98	100,00	57 995,38	100,00	161,17	148,75
III.	Zysk (strata) brutto	8 627,05		8 669,05		1 774,49		20,57	20,47

III. Węzłowe wskaźniki działalności banku (dane w tys. zł):

Lp.	TREŚĆ	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.	dynamika %	
					5/3	5/4
1	2	3	4	5	6	7
1.	Suma bilansowa - netto	734 879,83	806 711,86	893 756,63	121,62	110,79
2.	Suma bilansowa - brutto	748 316,62	825 671,45	906 754,73	121,17	109,82
3.	Wynik działalności bankowej	22 827,74	27 949,50	32 063,58	140,46	114,72
4.	Wynik finansowy netto	7 012,51	7 240,02	145,86	2,08	2,01
5.	Kapitał (fundusz) własny wg CRR	69 281,33	73 963,15	73 596,85	106,23	99,50
6.	Współczynnik wypłacalności (łączny współczynnik kapitałowy)	13,11	13,61	13,69	104,42	100,59
7.	Wskaźnik zyskowności (zysk netto*100/przychody z odsetek+provizji+akcji+ udziałów+ innych pap.wart.+wynik na operac.finans.+z pozyc.wymiany)	18,23	18,32	0,29	1,60	1,60
8.	Wskaźnik zyskowności kapitałów własnych (zysk netto*100/kapitał(fundusz) własny)	10,12	9,79	0,20	1,96	2,02
9.	Wskaźnik ryzyka działalności kredytowej (kredyty poniżej stand.+wzplw+stracone*100/kred.ogółem)	8,64	6,76	11,32	131,07	167,36
10.	Wskaźnik kredytowania (kredyty ogółem (obligo) *100/suma bilansowa - brutto)	71,34	72,43	68,25	95,67	94,23
11.	Wskaźnik kredytów straconych (kredyty stracone*100/kredyty ogółem-obligo)	4,28	4,95	4,31	100,70	87,02
12.	Wskaźnik kapitału własnego (fundusze własne*100/suma bilansowa - netto)	9,43	9,17	8,23	87,35	89,81
13.	Wskaźnik stabilności (depozyty na żądanie*100/depozyty ogółem-kapitał)	23,95	25,17	22,48	93,88	89,31
14.	Wskaźnik depozytów (depozyty ogółem*100/suma bilansowa - netto)	79,28	86,35	82,51	104,07	95,56
15.	Wskaźnik pokrycia mająt. trwałego kapitałem własnym (majątek trwały netto*100/fundusze własne)	4,91	4,53	4,35	88,50	96,04
16.	Udział aktywów dochodowych (średni stan aktywów dochod.*100/suma bilansowa - brutto)	88,29	90,05	91,21	103,31	101,28
17.	Wskaźnik zyskowności aktywów dochodowych (przychody z odsetek*100/średni stan aktyw.dochodowych)	5,10	4,66	4,34	85,16	93,12
18.	Udział pasywów pracujących (średni stan pasywów kosztowych*100/suma bilansowa - brutto)	84,77	85,96	86,59	102,15	100,73
19.	Wskaźnik obsługi pasywów pracujących (koszty odsetek*100:średni stan pasywów kosztowych)	2,49	1,88	1,72	69,21	91,51
20.	Nadzorcza miara płynności M1	63 262,29	25 233,49	93 946,00	148,50	372,31
21.	Nadzorcza miara płynności M2	1,75	1,18	1,91	109,14	161,86
22.	Nadzorcze miary płynności M3	1,38	1,42	1,25	90,58	88,03
23.	Nadzorcze miary płynności M4	1,10	1,09	1,17	106,36	107,34

Wskaźniki ekonomiczno-finansowe charakteryzujące działalność Banku na koniec okresu sprawozdawczego to jest na dzień 31.12.2016 r., w porównaniu do poprzednich dwóch lat przedstawiają się następująco:

- Suma bilansowa na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła: 893 756 627,11 zł
i uległa:
- zwiększeniu o 21,62 % do wielkości z 2014 r.
- zwiększeniu o 10,79 % do wielkości z 2015 r.
  - Bank swoją działalność na dzień 31.12.2016 r. r. zamknął zyskiem netto
w wysokości: 145 857,58 zł
- spadł o -97,92 % do wielkości z 2014 r.
- i spadł o -97,99 % do wielkości z 2015 r.
- Po uwzględnieniu zastrzeżenia wyrażonego w opinii z badania wynik finansowy uległby obniżeniu o 3 625,00 tys. zł, co wpłynęłoby niekorzystnie także na poniżej zaprezentowane wskaźniki.
- Wskaźnik kredytowania osiągnął poziom 68,25 %
- i uległ spadkowi o -4,33 % do wielkości z 2014 r.
- i uległ spadkowi o -5,77 % do wielkości z 2015 r.
  - Kredyty w sytuacji zagrożonej na dzień 31.12.2016 r. stanowiły: 11,32 %
a ich wskaźnik:
- uległ wzrostowi o 31,07 % do wielkości z 2014 r.
- uległ wzrostowi o 67,36 % do wielkości z 2015 r.
  - Udział funduszy w pasywach ogółem stanowił 8,29 %
- i uległ spadkowi o -12,65 % do wielkości z 2014 r.
- spadkowi o -10,19 % do wielkości z 2015 r.
  - Zyskowność aktywów pracujących osiągnęła poziom 4,34 %
- i spadła o -14,84 % do wielkości z 2014 r.
- i spadła o -6,88 % do wielkości z 2015 r.
  - Koszty pozyskania depozytów osiągnęły poziom 1,72 %
i uległy:
- spadkowi o -30,79 % do wielkości z 2014 r.
- spadkowi o -8,49 % do wielkości z 2015 r.

8. Marża operacyjna (pkt 6 - pkt 7) osiągnęła poziom i uległa:	2,62 %
- wzrostowi o 0,39 % do wielkości z 2014 r.	
- spadkowi o -5,78 % do wielkości z 2015 r.	
9. Nadzorcze miary płynności:	
- współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem - M1	93 946,00 tys.
- współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi (przy wartości minimalnej 1,00) - M2	1,91

Zagrozenie kontynuacji działalności

W wyniku przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego za 2016 rok, w tym analizy sytuacji finansowej Banku nie stwierdzono przesłanek zagrażających kontynuacji działalności w roku następnym po badanym pod warunkiem realizacji przez Bank korekty Planu poprawy jakości portfela kredytowego na lata 2017-2021 po uprzedniej jej akceptacji przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Do dnia zakończenia badania korekta Planu poprawy jakości portfela nie została zatwierdzona przez Komisję Nadzoru Finansowego.

C. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA RAPORTU

1. Prawdliwość i rzetelność ksiąg rachunkowych, inwentaryzacja, system kontroli wewnętrznej.

1) Prawdliwość stosowanych zasad rachunkowości

Bank posiada aktualną dokumentację opisującą zasady rachunkowości, przyjęte przez Zarząd Banku, w zakresie wymaganym przepisami art. 10 ustawy o rachunkowości.

W trakcie przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego dokonaliśmy wrywkowego sprawdzenia prawidłowości działania systemu rachunkowości. Nie stwierdziliśmy nieprawidłowości dotyczących systemu rachunkowości, które mogłyby mieć istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe, w tym dotyczących:

- zasadności i ciągłości stosowanych zasad (polityki) rachunkowości,
- udokumentowania operacji gospodarczych,
- rzetelności, bezbłędności i sprawdzalności ksiąg rachunkowych oraz powiązania zapisów w ramach ksiąg rachunkowych,
- powiązania zapisów z dowodami księgowymi i sprawozdaniem finansowym,
- zasadności stosowanych metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania za pomocą komputera,
- spełniania warunków jakim powinna odpowiadać ochrona dokumentacji księgowej oraz przechowywania ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych.

Zapisy operacji gospodarczych w księgach dokonywane są na podstawie dowodów księgowych. Dowody księgowe spełniają wymogi określone przepisami art. 21 ustawy o rachunkowości, tj. dowody ujęte w księgach są poprzedzone kontrolą, akceptacją i dekreacją przez osoby wyznaczone do dokonania takiej kontroli.

Celem naszego badania nie było wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania tego systemu rachunkowości.

2) Inwentaryzacja

Inwentaryzację wg stanu na dzień 31.12.2016 r. przeprowadziła Komisja Inwentaryzacyjna powołana decyzją Zarządu.

Różnice inwentaryzacyjne nie wystąpiły.

Przedstawiona kluczowemu biegłemu rewidentowi dokumentacja z inwentaryzacji (uchwała, protokoły inwentaryzacyjne, arkusze spisowe) pozwala uznać przeprowadzoną inwentaryzację i jej udokumentowanie za ogólnie prawidłowe.

3) Ocena systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje kontrola wewnętrzna zgodnie z zatwierdzonymi regulaminami. Nadzór nad kontrolą wewnętrzną sprawuje Zarząd i Rada Nadzorcza. W okresie badanym nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w zakresie planowania kontroli wewnętrznej, jej realizacji i nadzoru ze strony kierownictwa.

2. Charakterystyka wybranych aktywów bilansu

2.1. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

Kasa, operacje z Bankiem Centralnym na 31.12.2016 r. wynoszą: **5 989 035,83 zł**
i dotyczą krajowych znaków pieniężnych i znaków pieniężnych w walucie wymiennej w kasach Banku oraz krajowych znaków pieniężnych w bankomatach Banku.
Saldo potwierdzone protokołami z kontroli kas przeprowadzonych na 31.12.2016 r.

2.2. Należności od sektora finansowego

Na koniec badanego okresu należności od sektora finansowego wynoszą: **183 593 318,03 zł**
z tego :
1) w rachunku bieżącym: **126 156 206,21 zł**
2) terminowe: **57 437 111,82 zł**
Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach w SGB S.A. wg stanu na 31.12.2016 r. stanowiły 17,16% sumy aktywów.

2.3. Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego

Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: **572 409 340,21 zł**
i dotyczą:
1) należności od sektora niefinansowego w kwocie **570 814 118,00 zł**
z tego:
a) kredyty w sytuacji normalnej i pod obserwacją **523 801 779,18 zł**
b) kredyty w sytuacji zagrożonej **47 012 338,82 zł**
2) należności od sektora budżetowego **1 595 222,21 zł**

Należności z tytułu udzielonych kredytów wykazane w bilansie na dzień 31.12.2016 r. wynikają z zapisów księgowych i ewidencji analitycznej, potwierdzone zostały imiennymi inwentarzami.

Bank nie utworzył wymaganych na dzień bilansowy rezerw celowych w kwocie 3 035,00 tys. zł na należności zagrożone, nie dokonując klasyfikacji należności kredytowych do właściwej kategorii ryzyka. Bank nie dokonał odpisów aktualizujących w kwocie 590 tys. zł na należności obciążone ryzykiem nieściągalności z tytułu sprzedanych wierzytelności z odroczonym terminem płatności.

Bank dokonał reklasyfikacji należności kredytowych, o których mowa powyżej do właściwej kategorii ryzyka w roku 2017, dotwarzając w księgach roku 2017 brakujące rezerwy celowe.

Ponadto inne należności kredytowe, poza wymienionymi powyżej, w kwocie 30 542,00 tys. zł wymagające naszym zdaniem reklasyfikacji do wyższej kategorii ryzyka, zostały spłacone przez kredytobiorców w 2017 r. do dnia zakończenia badania.

2.4. Dłużne papiery wartościowe

Dłużne papiery wartościowe na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: **101 242 723,19 zł**
i dotyczą:
a) obligacji BPS S.A. **39 542 826,93 zł**
b) skarbowych bonów pieniężnych **46 490 428,75 zł**
c) obligacji skarbowych **6 734 210,00 zł**
d) obligacji komercyjnych **8 475 257,51 zł**

Stan dłużnych papierów wartościowych przedstawiony w bilansie wynika z zapisów księgowych. Saldo potwierdzone i wiarygodne.

2.5. Udziały lub akcje w jednostkach

Udziały lub akcje w jednostkach na 31.12.2016 r. wynoszą: **6 856 497,24 zł**
i dotyczą:
- akcji i udziałów w Banku Zrzeszającym BPS S.A. i innych bankach **5 087 600,34 zł**
- akcji i udziałów w pozostałych instytucjach finansowych **1 768 896,90 zł**

Udziały oraz akcje potwierdzone pisemnie, zostały wykazane zgodnie z ewidencją księgową.

2.6. Pozostałe papiery wartościowe

Pozostałe papiery wartościowe na 31.12.2016 r. wynoszą: **15 605 726,65 zł**
i dotyczą jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych.

2.7. Rzeczowe aktywa trwałe	
Rzeczowe aktywa trwałe na dzień bilansowy w wartości netto wynoszą:	3 201 219,96 zł
Zwiększenia roku 2016 wynosiły 243 688,58 zł i dotyczyły zakupu nowych środków trwałych.	
2.8. Inne aktywa	
Inne aktywa ujęte w bilansie na 31.12.2016 r. wynoszą:	2 956 025,64 zł
i dotyczą należności do otrzymania z rozliczeń różnych.	
2.9. Rozliczenia międzyokresowe	
Rozliczenia międzyokresowe na 31.12.2016 r. wynoszą:	1 708 134,83 zł
i dotyczą:	
a) aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 562 139,00 zł
b) pozostałych rozliczeń międzyokresowych	145 995,83 zł
Koszty prawidłowo odniesione do okresu sprawozdawczego.	
Pozycja bilansowa zgodna z ewidencją księgową.	
3. Charakterystyka wybranych pasywów bilansu	
3.1. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego na 31.12.2016 r. wynoszą:	727 557 521,49 zł
z tego :	
1) zobowiązania wobec sektora niefinansowego	697 274 148,54 zł
a) rachunki oszczędnościowe	390 975 717,25 zł
b) pozostałe	306 298 431,29 zł
2) zobowiązania wobec sektora budżetowego	30 283 372,95 zł
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego wykazane zostały na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty. Przyjęta wycena nie odbiega w sposób istotny od metody określonej w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.	
3.2. Fundusze specjalne i inne zobowiązania	
Fundusze specjalne i inne zobowiązania na dzień 31.12.2016 r. wynoszą :	2 201 710,00 zł
i dotyczą:	
- funduszy specjalnych	3 965,65 zł
- rozrachunków międzybankowych	426 743,18 zł
- pozostałych rozliczeń	1 771 001,17 zł
Salda powyżej wymienionych pozycji wynikające z ewidencji księgowej uznaje się za realne.	
3.3. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżenia	
Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżenia na dzień 31.12.2016 r. wynoszą:	6 790 907,89 zł
i dotyczą:	
a) rozliczeń międzyokresowych kosztów	0,00 zł
b) przychodów przyszłych okresów	6 790 907,89 zł
Salda powyżej wymienionych pozycji wynikające z ewidencji księgowej uznaje się za realne.	
3.4. Rezerwy	
Stan rezerw przedstawiony w bilansie w kwocie	1 446 271,38 zł
stanowią utworzone rezerwy:	
a) z tytułu odroczonego podatku dochodowego od osób prawnych w związku z występowaniem różnic przejściowych	403 944,00 zł
b) na zobowiązania wobec pracowników z tytułu nagród jubileuszowych i odpraw emerytalno-rentowych	99 535,81 zł
c) na pozostałe zobowiązania	942 791,57 zł
Salda zgodne z ewidencją księgową i realne.	
3.5. Zobowiązania podporządkowane	
Zobowiązania podporządkowane na 31.12.2016 r. wynoszą:	22 000 000,00 zł

3.6. Kapitały własne

Kapitały własne Banku na 31.12.2016 r. według ewidencji księgowej ogółem wynoszą	52 223 861,35 zł
z tego :	
3.6.1. Kapitał podstawowy (fundusz udziałowy)	4 429 000,00 zł
3.6.2. Kapitał zapasowy (fundusz zasobowy)	46 627 526,82 zł
3.6.3. Kapitał z aktualizacji wyceny	298 654,34 zł
3.6.4. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	722 822,61 zł
3.6.5. Zysk netto roku obrotowego	145 857,58 zł

Na podstawie przeprowadzonej weryfikacji zmian stanu funduszy dokonanych w roku badanym stwierdzono, że wykazany zarówno w pasywach bilansu jak i w sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym stan funduszy jest zgodny z ewidencją księgową. Zmiany zostały prawidłowo udokumentowane, a źródła tworzenia i sposób wykorzystania omawianych funduszy wynikają z zapisów Statutu Banku.

W porównaniu do stanu na początek roku 2016 fundusz udziałowy netto uległ zmniejszeniu o -266 250,00 zł

W badanym okresie zmiany funduszu udziałowego dotyczyły wypłat i przeksięgowania na zobowiązania udziałów wypowiedzianych.

W porównaniu do stanu na początek roku 2016 fundusz zasobowy zwiększył się o 7 240 021,80 zł

Zmiany w funduszu zasobowym w okresie sprawozdawczym dotyczyły:
- podziału nadwyżki bilansowej za 2015 7 240 021,80 zł

W porównaniu do stanu na początek roku fundusz z aktualizacji wyceny zmniejszył się o -188 036,84 zł

- w wyniku przeszacowania wartości aktywów finansowych.

Fundusze rezerwowe nie uległy zmianie w porównaniu do roku ubiegłego.

3.7. Zysk (strata) netto

Wynik finansowy został przedstawiony w bilansie zgodnie z rachunkiem zysków i strat za okres od 01.01. - 31.12.2016 r. i stanowi na dzień 31.12.2016 r.

zysk netto w kwocie **145 857,58 zł**

Zysk bilansowy wynika z ewidencji księgowej. Po uwzględnieniu brakujących rezerw celowych na należności zagrożone, niezakwalifikowane do właściwych kategorii ryzyka i odpisów aktualizujących na sprzedane wierzytelności zysk netto byłby niższy o 3 625 tys. zł.

3.8. Ocena ogólna bilansu

Poza zastrzeżeniem zgłoszonym w opinii co do prawidłowości utworzonych rezerw celowych i niedokonania odpisów aktualizujących należności zagrożone:

- pozycje wykazane w bilansie sporządzonym na dzień zgodne są z ewidencją księgową i zostały prawidłowo zakwalifikowane i przedstawione,
- ewidencja analityczna właściwie uszczegółowiona umożliwia poprawne sporządzenie bilansu,
- salda wykazane w bilansie są realne.

4. Prawidłowość ustalenia współczynników kapitałowych

Współczynnik wypłacalności (łączy współczynnik kapitałowy) Banku na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosi: **13,69 %**

Uwzględniając brakujące rezerwy celowe i odpisy aktualizujące w wysokości 3 625 tys. zł współczynnik wypłacalności wynosiłby 13,13%.

5. Pozycje pozabilansowe

Pozycje pozabilansowe na dzień 31.12.2016 r. dotyczą zobowiązań warunkowych, w tym:

a) udzielonych finansowych i gwarancyjnych	88 647 399,70 zł
b) otrzymanych finansowych i gwarancyjnych	11 000 000,00 zł
c) pozostałych	326 853 890,69 zł

Zobowiązania warunkowe udzielone obejmują salda kont pozabilansowych:

- udzielonych zobowiązań kredytowych – otwartych linii kredytowych z tytułu przyznanych kredytów w kwocie:	61 170 696,36 zł
- zobowiązań gwarancyjnych w kwocie	27 476 703,34 zł

Zobowiązania warunkowe otrzymane wynoszą: 11 000 000,00 zł

Pozostałe stanowi kwota: 326 853 890,69 zł

Pozycje wynikają z prawidłowych zapisów księgowych.

6. Rachunek zysków i strat

6.1. Przychody według ewidencji księgowej	59 937 379,22 zł
6.2. Koszty według ewidencji księgowej	58 162 893,64 zł
6.3. Zysk brutto	1 774 485,58 zł

Dane liczbowe obrazujące strukturę przychodów i kosztów kształtujących wynik finansowy Banku za rok 2016 w porównaniu do roku poprzedniego zamieszczono w części "Analiza sytuacji Banku - rachunek zysków i strat" niniejszego Raportu.

Na podstawie dokonanej w sposób wyrywkowy weryfikacji poszczególnych ich tytułów stwierdzono, że:

- a) Przychody i koszty wykazane w rachunku zysków i strat wynikają z ksiąg rachunkowych.
- b) W wyniku badania zostały przez kluczowego biegłego rewidenta uznane za prawidłowo udokumentowane.
- c) Zarząd Banku ustalił w Polityce (zasadach) rachunkowości:
  - zasady naliczania i pobierania odsetek i prowizji od udzielonych kredytów i pożyczek,
  - zasady naliczania i zapłaty odsetek od depozytów.
- d) Przyjęto zgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków, zasady ewidencji przychodów i kosztów oraz zasady ustalania wyniku finansowego, zachowując przy jego ustalaniu zasady memoriału i współmierności.
- e) Przyjęte rozwiązania w zakresie ewidencji naliczania odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek oraz odsetek od depozytów stosowane były w Banku w sposób ciągły i zostały uwzględnione przy ustaleniu podstawy opodatkowania w podatku dochodowym od osób prawnych.
- f) Badanie dokumentów kosztowych wykazało, że do kosztów zaliczono kompletne koszty danego okresu, prawidłowo zakwalifikowane na właściwe konta rodzajowe kosztów.
- g) W innych kosztach działania Banku, w tym z tytułu rozliczeń budżetowych, na badanej próbie nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

7. Podatek dochodowy

1 Dochód podlegający opodatkowaniu	8 694 015,00 zł
2 Podatek należny wg stawki 19%	1 651 863,00 zł
3 Podatek od dywidendy	0,00 zł
4 Odroczony podatek dochodowy	23 235,00 zł
5 Podatek dochodowy ujęty w rachunku zysków i strat	1 628 628,00 zł

8. Prawidłowość sprawozdania rachunku przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzony został prawidłowo, zgodnie z przepisami określonymi w art. 48b ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane wykazane w rachunku przepływów pieniężnych są zgodne z bilansem oraz rachunkiem zysków i strat, a poszczególne strumienie pieniężne zostały zakwalifikowane do odpowiednich pozycji.

9. Zestawienie zmian w kapitale własnym

Bank sporządził zgodnie z art. 48a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości zestawienie zmian w kapitale własnym.

Zestawienie zmian w kapitale własnym zawiera informacje o zmianach poszczególnych składników kapitału własnego za bieżący okres sprawozdawczy oraz poprzedni rok obrotowy.

10. Kompletność i prawidłowość danych we wprowadzeniu i informacji dodatkowej

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego zostało sporządzone przez Bank zgodnie z przepisami określonymi w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków rachunkowości.

Dodatkowe informacje i objaśnienia zostały sporządzone przez Bank zgodnie z przepisami określonymi w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i zawierają dane i objaśnienia istotne dla zrozumienia sprawozdania finansowego Banku sporządzonego na dzień 31.12.2016 r.

11. Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku

Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku za rok 2016 sporządzono we wszystkich istotnych aspektach z zachowaniem zasad wynikających z art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz są one zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

D. BADANIE ZAGADNIEŃ SZCZEGÓLNYCH

1. Istotne zdarzenia po dacie bilansu

Bank dokonał reklasyfikacji należności kredytowych, do których zostało wyrażone zastrzeżenie w opinii, do właściwej kategorii ryzyka w roku 2017, dotwarzając w księgach roku 2017 brakujące rezerwy celowe. Należności kredytowe w kwocie 30 542,00 tys. zł wymagające naszym zdaniem reklasyfikacji na dzień bilansowy do wyższej kategorii ryzyka, zostały spłacone przez kredytobiorców w 2017 r. do dnia zakończenia badania.

Biegły rewident nie stwierdził i nie został poinformowany o innych istotnych zdarzeniach po dacie bilansu, które mogłyby mieć istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe.

2. Zjawiska i zdarzenia wskazujące na naruszenie prawa

Nie stanowiło przedmiotu badania ustalenie i wyjaśnienie zdarzeń, które mogły stanowić podstawę do wszczęcia postępowania karnego przez powołane do tego organy.

Przedmiotem badania nie były również inne nieprawidłowości, które mogły wystąpić poza systemem rachunkowości badanego Banku.

Nie stwierdzono zjawisk wskazujących na naruszenie prawa w systemie rachunkowości.

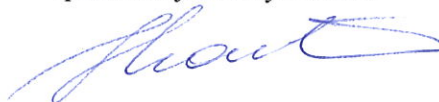
E. UWAGI KOŃCOWE

1. W badaniu poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego i ksiąg rachunkowych posłużono się próbkami rewizyjnymi na podstawie, których wnioskowano o poprawności badanych pozycji. Badanie ograniczone do wybranych prób zastosowano również w odniesieniu do rozrachunków z budżetem w związku, z czym mogą wystąpić różnice pomiędzy ustaleniami zawartymi w niniejszym raporcie a wynikami ewentualnych kontroli przeprowadzonych metodą pełną.
2. Podsumowanie wyników badania znajduje się w sporządzonej „Opinii niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego”.
3. Integralną część raportu stanowią następujące załączniki :
  - a) bilans na dzień 31.12.2016 r.
  - b) zestawienie pozycji pozabilansowych na dzień 31.12.2016 r.
  - c) rachunek zysków i strat za okres 01.01. -31.12.2016 r.
  - d) rachunek przepływów pieniężnych za 2016 r.
  - e) zestawienie zmian w kapitale (funduszu) własnym za 2016 r.
  - f) wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.
4. Niniejszy raport zawiera 11 stron kolejno ponumerowanych i zaparafowanych przez kluczowego biegłego rewidenta.

Irena Kantorska

Kluczowy biegły rewident nr 9867
przeprowadzający badanie
w imieniu Expert Audyt Sp. z o. o.

Warszawa, dnia 31.05.2017 r.

Expert Audyt Sp. z o. o.
ul. Bukowińska 22 lok. 47
02-703 Warszawa
Podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych nr 3867

EXPERT AUDYT Sp. z o.o.
ul. Bukowińska 22/47
02-703 Warszawa
NIP: 521-36-53-817